

VÁROSVÉDŐK HÍRLEVELE

A Város és Faluvédők Szövetsége -Hungaria Nostra - elektronikus kiadványa
2020. III. évfolyam 2.szám

MARADJ OTTHON !!!

KORONAVÍRUS TUDNIVALÓK

TÜNETEK

Jellemző tünetek	Előfordulhat		
• LÁZ	• IZOM-FAJDALOM	• ORR-DUGULÁS	• ORR-FOLYÁS
• SZÁRAZ KÖHÖGÉS	• TOROK-FAJÁS	• HAS-MENÉS	• FÁRADTSÁG
• LÉGSZOMJ			

FONTOS TUDNI

- A fertőzöttek 80%-a speciális kezelések nélkül is meggyógyul
- 6 fertőzöttből 1-nél alakul ki súlyosabb tünet

MIT TEGYEK?

HA Fertőzött területre utazott vagy kapcsolatba lépett fertőzött személlyel **ÉS** Tünetet észlel **NEM** észlel tüneteket

06 80 277 455 / 277 456

Telefonáljon háziorvosának, **NE** menjen be rendelőbe, kórházba! Hívja a zöld számokat!

14 napos megfigyelés javasolt, és hívja a zöld számokat!

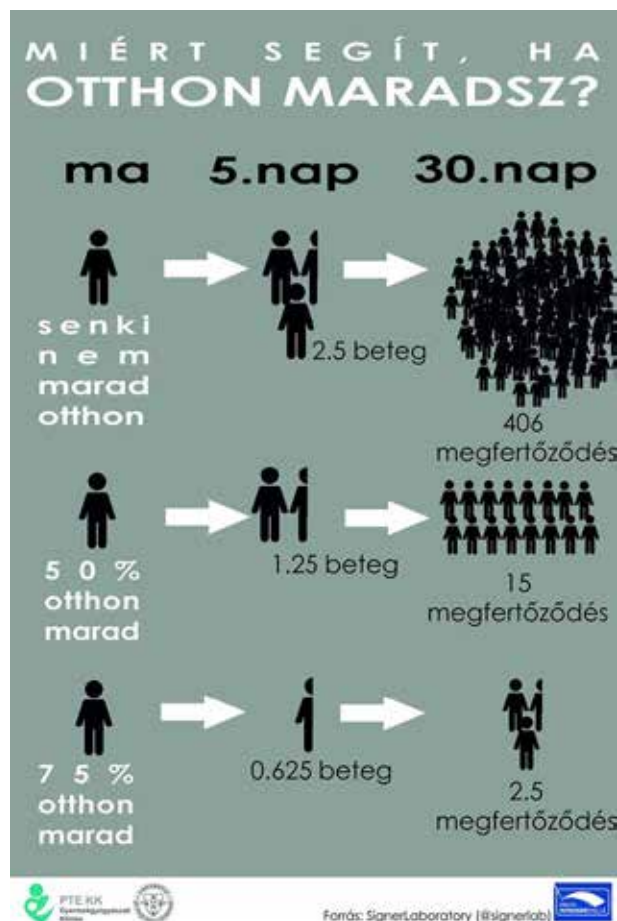
ÓVINTÉZKEDÉSEK

KÉZMOSÁS
Rendszeresen és alaposan mosson kezet vízzel és szappannal, vagy tisztítsa meg alkoholos kézfertőtlenítővel.

MASZK
Csak akkor használjon maszkot, ha légzőszervi tünetei vannak (köhögés, tüsszentés), ezzel védi a környezetében levőket.

ZSEBKENDŐ
Köhögéskor, tüsszentéskor takarja el száját és orrát a behajlított könyökével vagy egy zsebkendővel, majd azonnal dobja ki a zsebkendőt.

HIGIÉNIA
Szemhez, szájhoz, archoz csak kézmosás után nyúljon! Kerülje a nagy tömeget, zárt légtérű helyiségeket!

Tartalom:

A kormány rendkívüli jogrendet, veszélyhelyzetet rendelt el

- beutazási tilalom Olaszországból, Kínából, Iránból és Dél-Koreából
- intézménylátogatási tilalom az egyetemeken
- a 100 főnél nagyobb beltéri és az 500 főnél nagyobb kültéri rendezvények betiltása
- az osztálykirándulások betiltása, a kéthetes külföldi nyelvtanulási program halasztása egy évvel
- a lejáró okiratokat nem szükséges megújítani a veszélyhelyzet lejártáig

Az intézkedések visszavonásig érvényesek.

Ráday Mihály tájékoztató levele.....	2-3
Hild emléktábla avatás.....	4-6
Hírek Tatáról.....	7
Eszterházi-kastély, Tata.....	8
Várépítő pályázat 2020	9-12
ICOMOS Hírek.....	13
Hírek Várpalotáról.....	14
Hírek Kárászról.....	15-18
Hírek a Jászságból.....	19-23
Gyógyítás értékmentéssel.....	24
Könyvajánló.....	25
Gyász hírek.....	26-27
Figyelmükbe ajánljuk.....	28-32
NPA Alapítvány pályázata.....	32

Ráday Mihály elnök tájékoztató levele a VFSZ Tagegyesületei részére

Tisztelt Hölgyek, Urak, kedves Barátaink

Remélem, mindenkinek jól teltek az ünnepi napok és sikerült elkerülni a fertőzés-veszélyes helyzeteket, helyszíneket.

Eddig csak a számítógépet esetleg megtámadó „vírus” ellen védekeztünk, most megtanulhattuk, milyen az, amikor az egészségünk, s tán az életünk is veszélybe kerülhet egy ilyen típusú fertőzés miatt. Szobafogságra vagyunk – többnyire – ítélve, s ezt sokan nehezen viselik. Így vagyok ezzel magam is. Most van mód régen olvasott könyveket újra kézbe venni, vagy megismerkedni olyan könyvekkel, amelyekre eddig nem volt időnk. Aki oly szerencsés, hogy van hol kerti munkát végeznie, az is ad feladatot. De a különböző televíziós csatornák is műsorukra tűznek régen látott, szeretett filmeket az „Igazából szerelem”-től az „Ötödik elem”-en és a „Last Vegas”-on át a „Keménykalap és krumpliorr”-ig, a James Bond filmekről már nem is beszélve... És persze kivirult a - hagyományosan - minden, még háborús és járványos körülmények között is leleményes humor és vicc-tömeg, s jönnek is csomagostul a neten „vírus mentesen”...

Nem tudhatom, a borúsabb jóslásoknak higgyünk, vagy a derűsebbeknek, mindenképpen sok mindenről le kell mondjunk, ha túl akarjuk élni...

Az biztos, hogy közös munkánk, programjaink elmaradnak, vagy csak jóval később tudjuk megtartani azokat. Március 13-án voltam utoljára magam is nagyobb közösségben, amikor Tatán az új erőre kapni szándékozó helyi városvédők ülésén vettem részt. De előző nap már elmaradt a Magyar Újságírók Országos Szövetsége szokásos ünnepsége, s csak a feleségemmel kettesben vittünk virágot Kovács J '48-as honvéd sírjára, pedig már minden elő volt készítve ahhoz, hogy 15-én harminckettedik alkalommal is nagyobb közösségben köszöntsük ott, a síremlék előtt az ünnepet. Március 19-én született meg legfrissebb unokám, Lenke, akit csak üvegen át, vagy valamely számítógépes, vagy telefon „alkalmazás” segítségével láthatok...

át, vagy valamely számítógépes, vagy telefon „alkalmazás” segítségével láthatok...

Nagyon szomorú, de nem tudjuk most megtartani a Szövetségünk által „Gyerekek az épített és természeti környezetért” címmel a rendszerválás után újra és újra meghirdetett pályázatra idén beérkezett munkák értékelését, bemutatását és a legjobbak díjainak átadását a Várban. Elmarad most a már megszervezett nyári ifjúsági táborunk Pápán, akárcsak tagszervezeteink idén esedékes, XXXIX. Országos Találkozója, konferenciája Kiskunhalason. Ezek a közösségeink számára oly fontos események nem maradnak el teljesen, csak későbbi időpontra kényszerülnek... És persze így van ez a kerek évfordulójukat idén ünneplő tagegyesületek munkáját elismerő oklevelek és a Podmaniczky-díjak átadását, a díjazottak köszöntését illetően is. Vajon hányan merünk majd elmenni itt Budapesten, a báró születésnapján a Károlyi-kert melletti épülethez június 20-án, hogy hagyományainkhoz híven megkoszorúzzuk a Fővárosi Közmunkák Tanácsa legendás vezetőjének szülőházán általunk elhelyezett emléktáblát? Vagy ezt is el kell halasztanunk?

Kedves Barátaim, városvédő és szépítő társai Pallasz Athénének, meg kell tanulnunk többet használni az internet adta „vírus-mentes” lehetőségeket, olvasni, s persze írni sokat, s tervezni, mi mindent tudunk majd tenni épített és természeti értékeink jobb megismertetése, megszerettetése és védelme érdekében akkor, ha már nem leszünk „karanténban”.

Kívánok mindenkinek türelmet, s jó egészséget e nehéz időszak túléléséhez, s erőgyűjtést, hogy annál többet tehessünk azután mindazokért a nemes célokért, amelyekért összefogunk immár a '80-as évek eleje óta lakóhelyeink civilszervezeteiben, s már harmincöt éve országos szövetségbe szerveződve, együtt is valamennyien. Találjuk meg az idejét azoknak az eseményeknek, fontos együttléteinknek, amelyek most kénytelen halasztást szenvednek! Beszéljük meg (akár maszkot viselve, vagy másfél méterre állva egymástól, vagy telefonon, vagy a számítógép előtt ülve), mit tehetünk helyben, vagy akár országosan is, hogy eredményesen védhessük meg örökségünket, hogy büszkén adhassuk át az utánunk jövő nemzedéknek úgy, hogy ők is örömet találjanak benne, szeressék. Nekik, értük is óvjuk, védjük, javítsuk és szépítsük örökségünket, hogy kedvvel csinálják tovább, amit mi elkezdtünk, s folytassák sikeresen.

Kívánok minden társunknak türelmet és jó egészséget hozzá!

Ráday Mihály
elnök

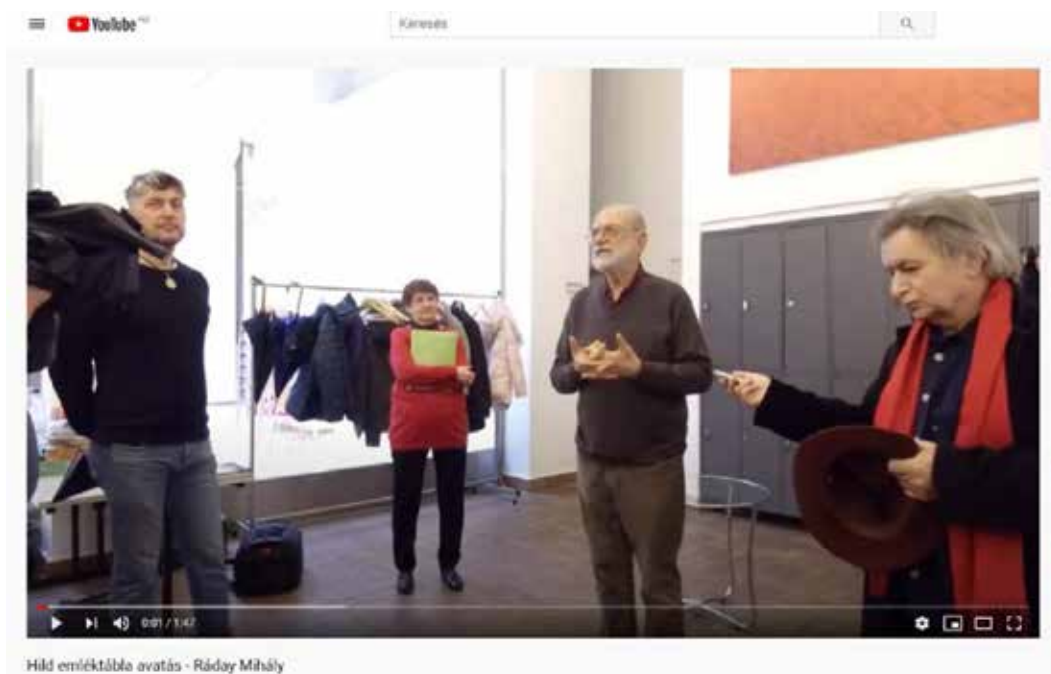

Hild emléktábla avatás 2020.03.06.

Dr. Horváth Péterné Ili hároméves fáradozása termőre fordult a mai napon. Az Arany János u. 34. Társasház, a Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata és a Budapesti Városvédő Egyesület emléktáblát avatott Hild József halálának évfordulóján azon az épületen, melyben a neves építész 1867-ben elhunyt.

Az időjárás semmi jóval nem kecsegtetett. A folyamatos eső ellenére körülbelül 30 érdeklődő jelent meg az ünnepségen. A vendégek fogadására, az ünnepi beszédekre a szomszédos Goldberger-házban került sor, az épületben működő Blinken OSA Archívum szíves hozzájárulásával, amit ez úton is köszönünk.

A vendégeket Ráday Mihály fogadta és néhány mondatban felelevenítette a Podmaniczky-tér elnevezésének történetét, melyre a sarokház másik homlokzata nyílik. Azt, hogy a téren található szobor hogy keletkezett, ebben a kis videóban

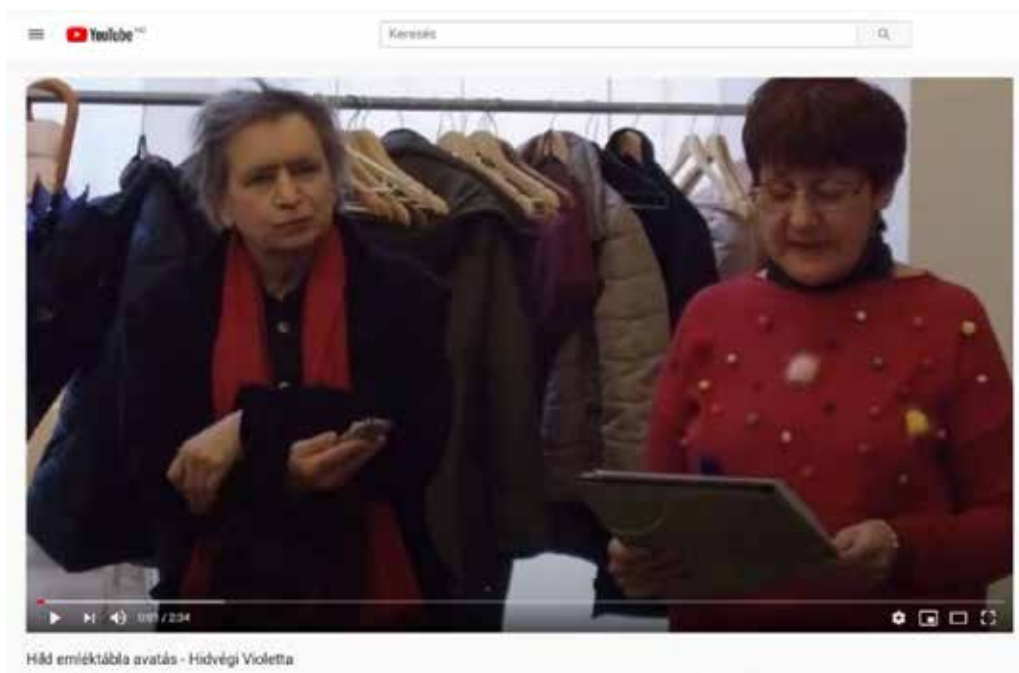
Hild emléktábla avatás - Ráday Mihály

a video a linkre kattintva látható:

https://www.youtube.com/watch?time_continue=11&v=wegZEB7yeyQ&feature=emb_logo

Az ünnepi beszéd megtartására Hidvégi Violetta-t kértük fel, aki főlevéltárossi énjét nem tagadta meg, igen alapos előadással készült, melyben az építész munkásságán túl megemlékezett Horváth Alice építészmérnökről, aki Hild születésének 200. évfordulója alkalmából konferenciát szervezett és Kemény Mária művészettörténészről, aki Hild halálának 140. évfordulója alkalmából kiállítást és konferenciát szervezett a Főváros Levéltárában. ami alapja lett Havas Gyöngyvér 2017-ben megjelenő Hild-kötetének. Nem utolsó sorban köszönetet mondott Horváthné Ilikének a tábla létrehozása ügyében tett fáradozásáért.

Mivel Hild sírja eltűnt a Kerepesi temetőből Hidvégi Violetta javasolta, hogy évente, ezen a napon itt tisztelegjünk a nagy építész emléke előtt.

a video a linkre kattintva látható:

https://www.youtube.com/watch?time_continue=11&v=wegZEB7yeyQ&feature=emb_logo

Akiket a fent látható rövid részleten túl érdekel a teljes előadás, erre a linkre kattintva elolvashatják. Mindenkinek a figyelmébe ajánljuk!

Szentgyörgyvölgyi Péter polgármester úr rövid megemlékezésében arról beszélt, hogy a belváros díszes épületeinek, templomainak, kupoláinak, tornyainak csodálata már gyerekkorában elvarázsolta... Az épületek nem csak tárgyak, hanem történetek a hozzájuk kapcsolódó emlékekkel. Tiszteletet érdemelnek a megálmodói, alkotói, bennünket pedig köteleznek, hogy megőrizzük, megóvjuk őket, végül hangsúlyozta, hogy az Önkormányzat az eredeti értékeik helyreállítására törekszik:

a video a linkre kattintva látható:

https://www.youtube.com/watch?v=Eiy0BSDNfUA&feature=emb_logo

Id Puha Titusz, Szentgyörgyvölgyi Péter, Ráday Mihály

Id Puha Titusz, Hidvégi Violetta

Ráday Mihály, Szentgyörgyvölgyi Péter

Ráday Mihály, Szentgyörgyvölgyi Péter

Hírek Tatáról

2020. március 13 -án a „Tatai Városvédők” vendége volt Ráday Mihály a Hungaria Nostra elnöke, és Pinczésné Kiss Klára választmányi tag.

Az 1975 évben alakult Tata Barátainak köre tagja volt a Város-és Faluvédők Szövetségének, de az egyesület megszűnt. Szép eredmények születtek a közös erőfeszítésekből. Sikeres pályázatok születtek, az Angolkerti Főzőkonyha és a Harangláb felújítása. Négy forgatás Tatán és ugyanannyi egész oldalas újságcikk az országos sajtóban és a Városvédők Értékmentő újságban. Nemzetközi ifjúsági táborot szerveztünk két alkalommal. 2002-ben indítottuk el az Angolkert „történeti kertté” nyilvánítását, az azóta már megszüntetett Kulturális Örökségvédelmi Hivatalnál, de az Angolkertet nem sikerült a befektetői nyomulástól és a barkácsolástól megmenteni.

Ráday Mihályt most arra kértük, jöjjön el Tatára és erősítsen meg bennünket abban, hogy érdemes és eredményes is lehet egy tatai lokálpatrióta egyesület megalakítása. A 17 órakor kezdődő beszélgetés előtt a már majdnem teljesen felújított Eszterházy kastélyt és környékét sétáltuk be., így a beszélgetést is ezzel indítottuk. Gyönyörű a kastély, de kétségtelen hiba, hogy nem az egész birtokközpont újul meg, csak a Kastély, pedig ennek szerves része volt a svajceráj, a fedett lovarda és a copf épületek az uradalom irodáival. A sétán és a beszélgetésen is megerősítette, hogy nehéz a magántulajdonnal és a befektetői szándékkal szembe fellépni, de ha a városlakók érdeke az, hogy itt közösségi célú park, Angolkert legyen, mint ahogy az Eszterházyak 1780-ban megálmodták. Akkor azért érdemes harcolni, hiszen így a megőrzésre kerülhet a tájképi egység, a védett természeti értékek és út se vágja szanaszét az erdőt. Kétséges, hogy ebbe a sajátos látképi és természetvédelmi egységbe beilleszthető egy új épület. A beszélgetésen szóba került a Budapesti liget projekt, a március 15. ünnepség, úgy általában a „Fiatalok az épített és természeti környezet védelméért” pályázat és a fiatalok bevonása a városszépítő és városvédő munkába.

Barátsággal és annak reményében, hogy még sok hasonló találkozás és sikeres együttműködés vár ránk, búcsúztunk el.

A beszámolót készítette Lendik József, a fotókat Szücs Imre.

Esterházy-kastély, Tata

Ráday Mihály májusi témája az Interpress Magazin, vagy közismert nevén IPM oldalain megjelenő, "Házak nyilvános titkai" című sorozatában az Esterházy-kastély, Tata

A tatai Öreg tó és környéke számos játékfilmben is szerepet kapott. Tán a leghíresebbek a Liszt Ferencről szóló „Szerelmi álmok” című, 1933-as német-magyar koprodukció meg az 1940-ben bemutatott, Tolnay Klári-Jávor Pál film, a „Tóparti látomás”. A tóra remek rálátással bíró kastély nem látogatható most és jó ideje már. Viszont a felújításának egy szakasza már lezárult, s van esély arra, hogy ebben az évben, vagyis – ha vírus is megengedi - 2020 őszére megnyitják a látogatók előtt. A cikkben - természetesen - szó esik a kastélyhoz tartozó fedetlenül pusztuló lovardáról és a tóparti természetvédelmi területre most megépíteni tervezett új szállodáról is...

Build-Communication Kft felhívása Várépítő Pályázat 2020

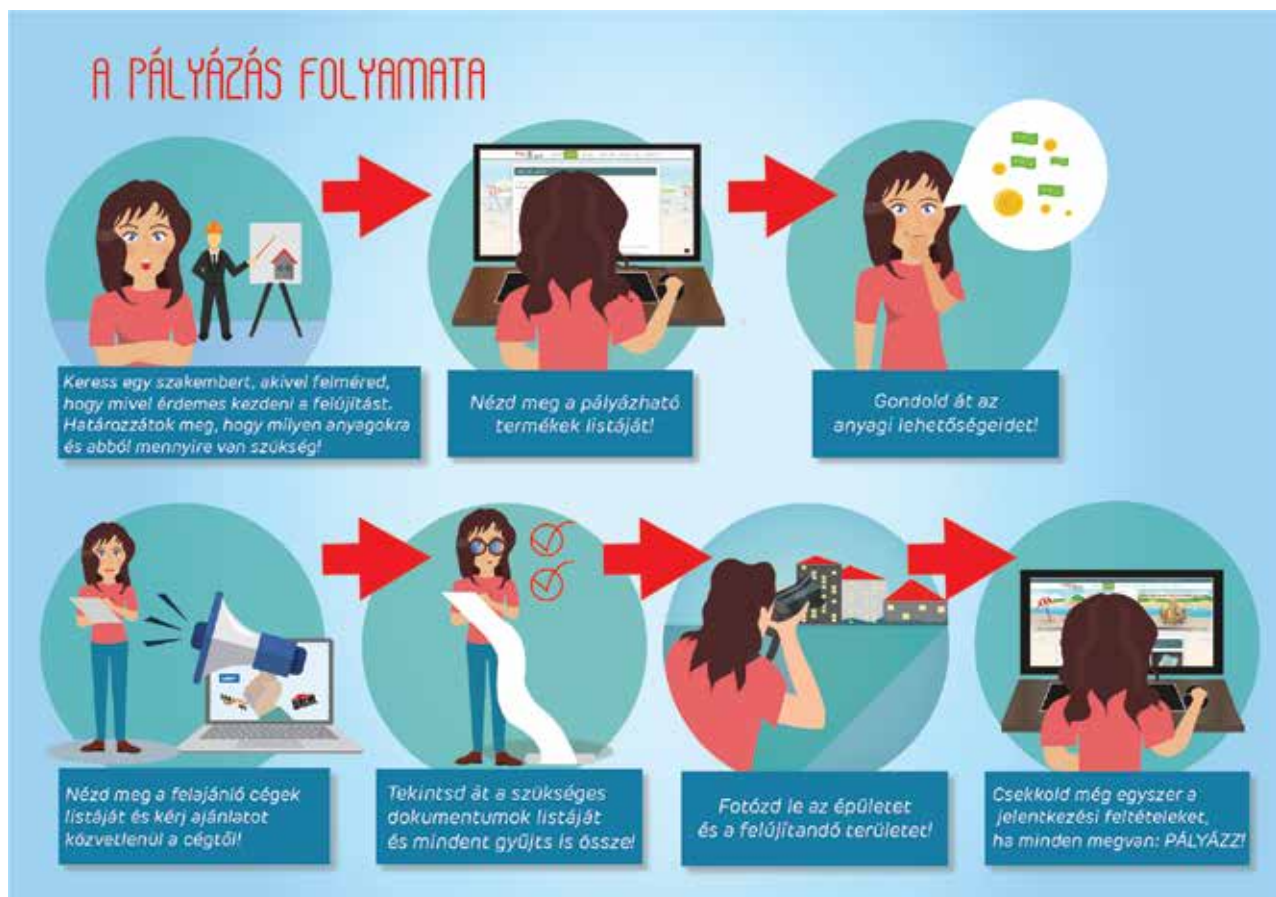

FIGYELEM! ÚJ HATÁRIDŐ!!!!

Tisztelt Partnereink!

Ezúton tájékoztatunk mindenkit, hogy a vírushelyzet okozta lelassult ügyintézés miatt meghosszabbítottuk a pályázási időszakot. A Várépítőre így **május 20-ig** lehet jelentkezni. Köszönettel vesszük, ha ezt a hírt honlapunk vagy Facebook-oldalunk alapján megosztják: <http://varepitopalyazat.hu/hirek/varepito-a-jelentkezési-hatarido-tovabbra-is-majus-6>

Üdvözlettel:
Kummer Dóra
főmunkatárs

VÁRÉPÍTŐ PÁLYÁZAT: NAGY ÉRTÉKŰ ÉPÍTŐANYAG GYERMEKINTÉZMÉNYEKNEK ÉS MŰEMLÉKEKNEK

Idén több mint 13 millió Ft+ÁFA értékű építőanyag és készpénz gyűlt össze az építőipar legrégebbi jótékonyági összefogásán, a Várépítő pályázaton. A 16 építőanyag gyártó cég, valamint szövetség és az építőiparban érdekelt médiacsatorna felajánlásán túl minden évben néhez összeszámolni a társadalmi munkában nyújtott segítség, fuvar és kivitelezési munka értékét. Idén május 6-ig tölthetik fel gyermekintézmények és műemlékek kezelői a pályázat online felületére építőanyag igényléseiket.

Idén is színes a választék tetőfelújítás kategóriában: tetőfedő anyagok, ereszcsonna, tetőbevilágítók, hőszigetelés, lapostető szigetelés, kémény és tetőablak kerülhet a nyertesekhez.

A belső és külső felújításokhoz is számos anyag áll rendelkezésre, pályázható hőszigetelés, alap- és színes vakolat, burkolati ragasztó és fugázóanyag. Az elmúlt évek újdonságai az építkezést segítő zsaluzatok, vízszigetelés és a zajvédő falak, valamint a pályázható kéregfal- és kéregfödém, illetve idén először elnyerhetők térkő elemek. További újdonság a kínálatban megtalálható bojler.

Egyre több cég kínál a pályázaton kivitelezésre fordítható készpénzt, idén a felajánlások köre 554.600 forinttal bővült a Homeinfo hozzájárulásának köszönhetően. Ahogy az évek óta megszokott, idén is lesz olyan nyertes, akinek a tetőjét az Épületszigetelők, Tetőfedők, Bádigosok és Ácsok Magyarországi Szövetségének szakemberi társadalmi munkában fedik majd.

A Build-Communication 2010 óta Várépítő pályázat néven üzemelteti az építőipari cégek legrégebbi, és legtöbb forrást az igénylőkhöz eljuttató összefogását. A pályázat lassan két évtizede - 2010 előtt más néven - gyűjti az építőipari cégek felajánlásait és juttatja el gyermekintézmények és műemlékek számára. Az újjáélesztett pályázaton az elmúlt 9 évben a pályázók száma meghaladta a hatszázat, és a több mint nettó 110 millió forint értékű építőanyagból 163 nyertes intézmény kaphatott támogatást. A felajánlásokat szinte az első évtől változatlan felállásban működő, neves közéleti személyiségekből álló zsűri ítéli oda olyan intézményeknek, amelyek valamennyi önerő felmutatásával képesek saját körülményeik javítása érdekében beruházásba fogni.

A Várépítő pályázat bíráló bizottságának tagjai, akik közül többen több mint egy évtizede döntenek a felajánlások sorsáról:

- Vadász György, Széchenyi-, Kossuth-, Ybl Miklós- és Steindl-díjas építész, a bíráló bizottság elnöke;
- Beleznay Éva, okleves várostervező és építészmérnök, magán praxisa mellett jelenleg a Magyar Környezettudatos Építés Egyesület (HuGBC) vezető fenntarthatósági tanácsadója, környezettudatos építéssel foglalkozik;
- Nagy-Kálózy Eszter, Jászai Mari-díjas és Amfiteátrum-díjas színművész;
- Ráday Mihály, a Város és Faluvédők Szövetsége (Hungaria Nostra) elnöke, Kossuth-díjas alkotó;
- Tóth Balázs, építész, az Építésügyi Minőségellenőrző Nonprofit Kft. szakértője.

A felajánlások listája a következő:

TETŐFELÚJÍTÁS

- 1 500 000+ÁFA értékű Bramac Reviva Merito Plus beton tetőfedő anyag, illetve idomcserép, amelyre gyermekintézmények és műemlékek is egyaránt pályázhatnak.
- 750 000 Ft+ÁFA értékű Villas lapostető szigetelés (bitumenes lemez), melyre gyermekintézmények és műemléki pályázók is pályázhatnak.
- 2 000 000 Ft+ÁFA értékű Terrán beton tetőcserép.
- 500 000 Ft+ÁFA értékű Prefa alumínium ereszcsonna 50-50%-ban gyermekintézményi és műemléki pályázóknak.
- 1 000 000 Ft+ÁFA értékű Colt tetőbevilágító, 50-50%-ban gyermekintézményi és műemléki pályázóknak.
- 1 000 000 Ft+ÁFA értékű Leier kéményrendszer, kéregfal és kéregfödém, valamint zajvédő fal, térburkolat, amelyre gyermekintézmények pályázhatnak.
- 500 000 Ft+ÁFA értékű Roto tetőtéri ablak, amelyre gyermekintézmények pályázhatnak.

HOMLOKZATI FELÚJÍTÁS

- 500 000 Ft+ÁFA értékű Bachl hőszigetelő anyag, amelyre csak gyermekintézmények pályázhatnak. A felajánlott hőszigetelő termékek között található tetőfelújításra is alkalmas hőszigetelés is.
- 1 000 000 Ft+ÁFA értékű Baumit hőszigetelő anyag, 50-50%-ban gyermekintézményi és műemléki pályázóknak.
- 1 000 000 Ft+ÁFA értékű Ravatherm XPS gyerekintézmények számára, amely felhasználható padló/épületlábazat/lapostető hőszigetelésére.

BELSŐ FELÚJÍTÁS

- 500 000 Ft+ÁFA értékű Ceresit csemperagasztó, fugázó és glett, amelyre csak gyermekintézmények pályázhatnak.
- 1 000 000 Ft+ÁFA értékű Murexin hideg- és melegburkolati ragasztók 50-50%-ban gyermekintézményi és műemléki pályázóknak.
- HAJDU Hajdúsági Ipari Zrt. felajánlásában 2 darab új fejlesztésű elektromos forróvíztároló gyermekintézményi és műemléki pályázóknak.

NEM PÁLYÁZHATÓ, DE ELNYERHETŐ TOVÁBBI TÁMOGATÁS GYERMEKINTÉZMÉNYEK SZÁMÁRA:

A Homeinfo 554.600 Ft összeget adományoz kivitelezésre. Az összeg a Fürdőszoba és otthoni wellness kiállítás belépőjegyeinek árából (minden eladott jegy után 100 forint) gyűlt össze.

A Colt Hungária Kft. további felajánlása, hogy a felújítások elvégzésére a pályázóknak 600 000 Ft összegű készpénzt adományoz, míg a MEVA Zsalurendszerek Zrt. 300 000 Ft összegű készpénzt adományoz, hogy a megvalósítás se okozzon anyagi problémát.

ÉMSZ TETŐFELÚJÍTÁS

Az Épületszigetelők, Tetőfedők és Bádogosok Magyarországi Szövetsége (ÉMSZ) tetőfedő mesterei idén már hatodik alkalommal fogják térítésmentesen felújítani

JÖVŐKUCKÓ TÁMOGATÁS

A Proidea építési termékadatbázis és hírszolgáltatás, valamint az ibuild.info építési projekt- és cégalapítvány munkatársai a 2020. évi Várépítő Pályázaton egy nyertes gyerekeintézmények idén is felajánlják a Jövőkuckó támogatását. A Jövőkuckó 300 000 Ft készpénzzel járul hozzá a kiválasztott nyertes építési, felújítási munkáihoz. A megítélt támogatást a nyertesek június közepétől vehetik át, így akár az őszi iskolakezdésre a felújítások el is készülhetnek.
www.varepitopalyazat.hu

ICOMOS Hírek

ICOMOS Híradó

<http://www.icomos.hu/datas/hirado/Hirado%202020%20februar.pdf>

Műemlékvédelmi Világnap 2020

a video a linkre kattintva látható:

https://www.youtube.com/watch?v=J_iCH9T5VpU&feature=share&fbclid=IwAR19utwC1ddivYbMma0U1yf2AzzmYx-D7imSDZwz5_bmBiHgmN-UJlbsD5M

Átadták az idei ICOMOS-díjakat

a video a linkre kattintva látható:

https://epiteszforum.hu/atadtak-az-idei-icomos-dijakat-1?fbclid=IwAR0MTVOXbRa-pU9JT27_0u0bZGNOuu_3TBVbCttImJpl0z1CCr1F7C8JuThI

Hírek Várpalotáról

Kedves Kollégák, Barátaink!

2020. február 16-án küldött tájékoztatómat követően sajnálatunkra, az országos járványra való tekintettel kihirdetett veszélyhelyzet okán, a várpalotai regionális találkozót meghatározatlan ideig elnapoljuk. Remélem, az év során találkozhatunk. Mindnyájatoknak, szervezetetek tagjainak, kívánok jó egészséget és türelmet.

Tisztelettel és barátsággal: Petrovics László

A Várpalotai Városvédő és Széptő Egyesület Elnöke VFSZ választmányi tag

12

várpalotai hírek

2020. április 17.

A „Jószerencsét” sorsfordulói

A „Jószerencsét” sorsfordulói címmel írt könyvet a várpalotai közművelődés évszázados történetéről *Petrovics László*, a hiánypótló kötet a Városszéptő és -védő Egyesület gondozásában jelent meg a közelmúltban.

– Tanulmányomban a művelődésügy egy olyan szegmensének, a várpalotai bányászok által igényelt és megvalósított közművelődés évszázadának mindennapi gyakorlatába igyekszem bepillantást adni, amelynek saját ideológiája, a tapasztalatok szerint sikeresen működő szervezeti felépítése és munkavégzése reményeim szerint olvasható a könyvben. A civil szervezetek, amelyek a népművelés területén szerveződtek, alulról jövő kezdeményezések is voltak, tevékenységükkel sikeresen vonták be a helyi lakosokat, figyelembe véve azok igényeit, érdeklődését. Az aktuális kultúrpolitika élt is ezekkel a lehetőségekkel. A várpalotai közművelődési intézmények – Jó Szerencsét Olvasókör, Szabad-

ság Kultúrotthon, Jó Szerencsét Művelődési Ház, Jó Szerencsét Művelődési Központ – sok-sok évtizedes múlttal rendelkeztek, rendelkeznek. Mélyen beágyazottak a helyi társadalomba. A hírnevük

Részletes áttekintést ad a várpalotai közművelődés történetéről a kötetben a szerző

nem kopott meg, talán márkánév is egyik-másik a különböző korosztályok és érdeklődésű emberek számára. Részei helyi identitásunknak, ami összeköti az itt élő egykori bányászt és kohászt, pedagógust és kereskedőt vagy az ország számos szegletéből ide jövő, munkát vállaló és megélhetést találó embereket. Olyan időszakok hírvivői és emlékezői, amelyre az itt élők büszkének lehetnek – írja a szerző.

Petrovics László közel 200 oldalas könyvében a már említett olvasókör megalakulásától kezdve a művelődési központ építésén, majd a rendszerváltást követő évek nehézségein keresztül egészen az újkori szervezeti átalakulásokig követheti nyomon a várpalotai közművelődés történetét az olvasó, a helytörténeti kutatástól megszokott alaposággal és történelmi hűséggel.

A tanulmány betekintést nyújt az olvasónak 1906-tól napjainkig a bányászathoz kapcsolódó kulturális tevé-

A várpalotai közművelődési intézmények részei helyi identitásunknak, írja könyvében Petrovics László

kenységekbe, a közművelődési szakemberek munkájába, írja méltatásában *Katona Csaba*, Várpalota alpolgármestere.

– Rendkívül érdekes és tanulságos a kötet. Petrovics László munkája azon helytörténeti-kutatási gyakorlat folytatása, amit immár négy évtizede a bányásztelekek gyűjtésével

igyekszik képviselni és az utókor számára megőrizni – írja támogatói véleményében *Bátor Antal*, Várpalota díszpolgára, de jó szívvel ajánlja a kötetet minden kultúra iránt érdeklődőnek városunk másik díszpolgára, a 97. életévében járó *Leitner Ferenc* és *Próder István* nyugalmazott múzeumigazgató is.

Hírek Kárászról

Kedves egyesületi Tagjaink, Barátaink!

A mostani rendkívüli helyzetben minden a vírus, a járvány körül forog, ilyenben nemigen volt még részünk. Ne feledjük el azonban, hogy így, vagy úgy: a járvány idővel elvonul, az emberiség áldásosnak nem nevezhető tevékenysége a természettel szemben viszont megmarad. Foglalkozzunk hát vele egy kicsit.

Tóth István Zsolt a Duna-Dráva Nemzeti Park munkatársa, elkötelezett természetvédő, sokunk személyes ismerőse. Írása rövidítve, valamint, szakmailag érdekelt olvasóink számára a teljes szöveg is olvasható, mindkét változat mellékelve.

Várjuk a véleményeket, hozzászólásokat!

A járványhelyzet miatt most sem jelentetjük meg a kiadványunkat nyomtatásban, sőt, lehetséges, hogy később sem - ezzel is hozzájárulunk, ha kicsit is, a természetvédelemhez! A könyvtárban (majd ha újra kinyit) minden egyes eddig megjelent példány nyomtatva megtalálható, bárki számára hozzáférhető lesz.

Az írást Mezei Attilától a Kárászi Faluszépítő Egyesület Elnökétől, VFSZ választmányi tagtól kaptuk:

2020. 02. 20.

A KÁRÁSZI FALUSZÉPÍTŐ EGYESÜLET ÉS A HUNGARIA NOSTRA
KIADVÁNYKÖNYVTÁR KÖZÖS LAPJA

Történelemből a múlt ismeretéig
(januári cikk folytatása)

A magyarországi történelemtanítás sokat tehetne azért, hogy a történelem ismerete valóban segítségére váljon az újabb és újabb felszérülő generációknak. Ez azonban valamiért nem így alakult, és a tantárgy egyfajta rendben elhelyezett adathalmazként vált a tudománnyá (scientia) válás görcsös igyekezetében. Ezzel viszont éppen azt a létjogosultságát sodorta veszélybe, amely egy magasabb rendű tudás, a generációk által felhalmozott élettapasztalat, összefoglaló néven a hagyomány által folyamatosan alakuló bölcsesség (sapientia) felmutatásával és képviselésével járt neki évszázadokon keresztül. E helyzetet talán azzal lehetne igazán szemléltetni, ha úgy beszélne egy reneszánsz templomról, mintha kizárólag tégl- és cserépszámláról, a talajmunkálatok által megmórgatott föld köbmétereiről, a befestendő falfeület nagyságáról lenne szó, miközben magáról az épületről, annak esztétikájáról, funkciójáról, lényegéről egy szót sem ejtenének. A ma kanonizált történelmi adatok nélkülözhetetlen részei a történelemszemléletünk által meghatározott történelmünk elbeszélésének – ezek adnak neki tartást és hitelességet –, ám mindez még messze van a szövegben élő nagy közös narratívától, amit történelemnek tartunk.

A diákok természetesen azonnal megszi-
matolták a veszélyt, és az idáig inkább
kedveltnek tartott történelem mára sok
helyütt az örök mumus természettudomá-
nyi órák elfogadottságának szintjére esett
vissza. Visszatérő kérdés a részükről, hogy

ezt vajon nekik miért kellene ismerni, mitől lesz nekik jobb, ha betéve tudják nagy történelmi eseményeink pontos évszámát. Ebben pedig komoly igazság van, hiszen az online világ éppen ezen adatok megszerzését tette rutinná, így a digitalizáció láthatólag kihúzta az évszámok és adatok búvkörében élő pedagógusok alól a talajt. Ahhoz, hogy ez a helyzet érdemben változzon, a történelemtől alkotott társadalmi képet kell árnyalunk, és meggyőzően be kell tudnunk bizonyítani azt, hogy nem tekinthetünk rá pusztán külső tudásként, mert a történelem nem a tőlünk független világ jobb megismerését szolgálja. Fontos rámutatni, hogy pusztán létezésünkkel mi magunk is a történelem részesei vagyunk, jelenlétünkkel és emlékezetünkkel formáljuk, ahogy ezek révén az is szüntelenül alakít bennünket. Mindez persze nem egyszerű, ám érdemes megfontolni, hogy a múltól soha nem lehetnek semleges kijelentéseink, és a történelmet valójában mi alkotjuk meg az emlékezetünkkel fakadó kijelentéseinkkel, így pedig identitást is építünk saját részünkre.

„Létezni annyi, mint múltat fabrikálni magunknak” – írja egy helyütt Esterházy Péter, és igazságát mindenki könnyen kipróbálhatja, ha megpróbál magáról úgy beszélni, hogy nem hozza szóba a családját, származását, múltját. Néhány mondat után elakad a bemutatkozás és építőanyag nélkül marad az önismeret. Mindent azért fontos megemlíteni, hogy érzékelhessük, a múltunk a személyiségünk elválaszthatatlan része, így egyáltalán nem mindegy, miképp gondolunk rá, miképp viszonyulunk hozzá. Lehet, hogy ennek tudatosításával lenne érdemes kezdeni a történelemről való beszélgetést a középiskolákban.

(Dr. Varga Szabolcs történelem, BTK, TTI)

Dr. Varga Szabolcs előző számunkban megjelent cikkének második részét olvassák most, márciusban pedig a harmadik résszel zárjuk gondolatait. Lehet, ez sokak számára kényelmetlen, de itt most helyet szeretnénk adni egy, ezen írás által kiváltott véleménynek – hisz eleve ez volt a célunk: a párbeszéd! Megvillan az írásban egy pillanatra a délszláv háború borzalma, a türelés, az emberi kapcsolatok, a közös-ség fontossága is...

2020. 02. 20.

Gondolatok a magyarságról

Már kaptam ugyan felkérést, hogy írjak, véleményezzek egy-egy történetet a kiadványban (amit nagy örömmel fogadtunk) de mivel nem vagyok valami jó fogalmazó, inkább maradtam mind ideig az olvasás szintjén. Most azonban muszáj volt reagálnom dr. Varga Szabolcs úr írására. Nagyon örülök, hogy ez a téma felmerült, mert nekem, mint „külhoni” magyarnak mindig érdekes volt, hogy ugyanaz a nemzet és „csak” egy országhatár választ el bennünket, mégis mennyire különbözőek vagyunk.

Elgondolkodtató, hogy az elmúlt száz év, amióta külön ország vagyunk, az hozta-e ezt a különbséget, vagy eleve megvolt. Azt gondolom, hogy az elmúlt évek hozták, mivel az „alap” ugyanaz. Nem jártam utána hivatalosan a témának, csak mint egy laikus, egyszerű halandó írom a véleményemet. A délvidéki magyarság sokkal pozitívabb beállítottságú, sokkal jobban tud küzdeni és a túlélőképessége szinte hihetetlen. Félreértés ne essék, nem fényezni akarom magunkat, a határ mindkét oldalán van ugyanúgy ilyen és olyan ember is. Nagyon sok ismerősöm és a rokonságom nagy része a határ túloldalán él, akiket nagyon tisztetek és szeretek.

Akkor merültek fel bennem ezek a gondolatok, amikor mi a háborúval és a bezártsággal küzdöttünk, nélkülöztünk, a férjeink a harctéren, az utakon tankok masíroztak... Az egyik szegedi ismerős egy találkozás alkalmával elmesélte nekem, mennyire megviseli ez a délszláv háború, mert hogy milyen közel a határ és ki tudja megvédi-e őket és a folyamatos dübörgést hallani (a háború zaját), nagyon ki volt már idegileg, azt fontolgatta, elköltözik. Teljesen maga alatt volt és nem volt hozzá lelkem, hogy elmeséljem, milyen, amikor a férjemről napokon keresztül semmit sem tudtam, csak a hírekben hallgattam, hogy ismét támadás érte azt a területet, ahol tudtommal ők vannak, az üres polcok a boltokban, a folyamatos katonai jelenlét mindenhol és a lelki terror folytonossága. Inkább megvigasztaltam és biztosítottam róla, hogy ez

szerb belső ügy, nem fog áttérjedni a határon. Mindez arra ösztönzött bennünket, hogy TÚLÉLNI! Összezárnunk és mindent megtenni azért, hogy túléljük és megvédjük a gyerekeinket.

A háború hozta különbségeket leszámítva, azt hiszem a más nemzetek befolyása is igen jelentős. A délvidéki magyarság meg kellett tanuljon alkalmazkodni, elviselni, eltűrni, de sok szláv befolyás is megtette a hatását. A szlávoknak van egy mondása: „egyél, igyál, amennyi jól esik, de pénzt ne kérjél”, ezt a mondást mi délvidéki magyarok is szinte már a magunkénak tudjuk. A vendégszeretet, a minden, ami a kamrában van, az asztalra kerül, ha vendég érkezik, még ha nem is marad utána semmi odahaza, ez nagyon jellemző.

Összefoglalva a kisze-kusza gondolatokat: a délvidéki magyar emberben ugyanúgy megvan az irigység, a sírdogálásra való hajlam, de dominánsabb lett a túlélési ösztöne és ebből adódóan az alkalmazkodóképessége, aminek a büszkesége szab határt és sokszor akadályt. Ezért maradtunk meg magyarnak, ezért tudtuk megőrizni a kultúránkat, örökségünket, mert a magyar büszkeség kódolva van belénk. Ezt tapasztaltam egyébként más külhoni magyaroknál is, hogy a környező nemzetek alakították a jellemünket és befolyásolták, de mindenhol felül kerekedett a „MAGYAR VAGYOK” büszkeség. (Amit a magyar állampolgárság lehetősége igazolt és bizonyít nekünk.)

Az a véleményem, hogy a magyar nemzet alapvetően főleg büszke nemzet és túlteng bennünk az örök elégedetlenség és az irigység is. Ha összehasonlítjuk a határ különböző felén élő magyarokat, akkor az alap mindenhol ugyan az, csak a környezet befolyása mást és mást hoz ki belőlünk. A délvidéki magyar azért találekonyabb, mert a büszkesége, az örök elégedetlensége és az irigysége nem engedte, hogy megalázkodjon teljes mértékben, megpróbálja az adott helyzetből a legtöbbet kihozni és megtanult eltűrni bizonyos dolgokat, azért hogy a másik oldalon nyerjen valami többet vagy számára fontosabbat.

/Sipos Hajnalka, Zentagunaras, civil szervezeti aktivista, testvértelepülésünk képviselője/

2020. 04. 20.

**A KÁRÁSZI FALUSZÉPÍTŐ EGYESÜLET ÉS A HUNGÁRIA NOSTRA
KIADVÁNYKÖNYVTÁR KÖZÖS LAPJA**

**Gondolatok a természetről és
értékeinek megőrzéséről**

Sosem tudtam megérteni, hogy ha egy erdővel borított terület védett, sőt esetenként fokozottan védett is, akkor abban miért lehet fakitermelést végezni? A védett területek feladata, hogy védjék és őrizzék a táj jellegzetes arculatát és gazdag természeti értékeit, természetes növény- és állatvilágát. A Natura 2000 területek élőhelyvédelmi irányelvének fő célkitűzései pedig a biológiai sokféleség megővése, a fajok és élőhelytípusok hosszú távú fennmaradásának biztosítása, természetes elterjedésük szinten tartásával vagy növelésével. Ezek a fent leírt elvek akkor érnek valamit, ha komolyan vesszük és betartjuk. A gyakorlatban ez messze nem valósul meg, sőt a legjobban hangsúlyozott irányelvek vannak a legkevésbé szem előtt tartva.

Bevett gyakorlat, hogy eltávolítják a lábon száradt, vagy kidőlt, kiszáradt fákat, amiket természetvédelmi érdekekből meg kellene hagyni - ez egy rossz beidegzése a korábbi gyakorlatnak! Az erdészek és a vezetőik is elnézik ezt a hibát. Tudományos leírások szerint egy erdőben különböző korú holtfának kell lenni ahhoz, hogy kellő életfeltétele legyen a biológiai sokféleség megőrzésének. Ezekből különböző vastagságúnak is kell lenni korhadási állapotuként, mert a sok különböző faj, amiknek ezekre van szükségük, más és más igényű, és a Natura 2000 területeknek kiemelten fontos feladata, **hisz ezért hozták létre, hogy a fajok hosszú távú megőrzését szolgálja!**

Tájidegen fafajok hatása a biodiverzitásra. Idős fekete és erdei fenyők lábon száradt,

vagy kidőlt példányai az erdőkben nagyon lassan korhadnak a tulajdonságukból adódóan. A lábon száradt egyedeiket a kitermelésük után ott hagyták az erdőrészekben. Azt tapasztalom, hogy a természetes lágyszárú növények megjelenése, visszatelpevése nem tud megtörténni, mert ez a nehezen lebomló kéreg és korhadó faanyag (mint a kiskertekben vagy a kertészetekben használt mulcs) a talajt megvédi a lágyszárúak vagy fák magoncainak a megtelepedésétől. Ezeket nem szabad az erdőben hagyni.

Az Észak-amerikai eredetű vörös tölgy ültetvények tájidegen fák, termőre fordult egyedei nagyon gazdag makktermést hoznak és a magoncok az őshonos fák magoncainak a konkurensei, ezt a Natura 2000 területeken nem szabad megengedni. A hazai, vagyis őshonos tölgyfajokra specializálódott rovarok egyszerűen tudomást sem vesznek róla, egyáltalán nem fordulnak elő rajta gubacsok, pedig a vele együtt tenyésző őshonos tölgyfajokon 20-25 faj is élhet. A lehulló levelei is lassabban bomlanak le, ettől a lágyszárú szint is szegényebb, mert az avar alatt elhal, vagy a csírázók nem tudják áttörni a vastag avarszőnyegét. Tehát a tájidegen vörös tölgy jelenléte szegényíti az élőhelyet. Szintén Észak-amerikai eredetű fehér akácon 12 rovarfaj táplálkozását figyelték meg, de a hazai, őshonos tölgyfajokon 629 fajt regisztráltak. Sajnos a bejárásaim során egyáltalán nem tapasztaltam azt, hogy védett növények egyedeit kímélték volna. Szűrös csodabogyó bokrokra a vágástakarítás során az ágakat rádobálták és a fák vonszolásánál a bokrain áthúzzák a kivágott faanyagot. **Ha még egy ilyen közismert védett fajt sem**

2020. 04. 20.

vesznek észre, akkor hogy várhatnánk el más, kevésbé természetes, látványos fajok kímélését, elkerülését az erdészeti tevékenységek során? Nem látok egy tudatos, természeti értékek hosszú távon való megőrzését szolgáló és ezt reprezentáló tevékenységet, pedig a Natura 2000 területek ezért lettek kijelölve, védett és fokozottan védett területeiknek ez az elsődleges rendeltetése.

Védett területeken történő tarvágás az ott élő élővilág számára ökológiai katasztrófával egyenlő, mert egy kialakult közösség léte semmisül meg, sőt a keletkezett vágástérben a tájidegen, inváziós fajok számára egy paradicsom jön létre. Ezt a drasztikus beavatkozást próbálják mérsékelni újabban alkalmazott fakitermelési módokkal. **A védett természeti területeken, a természetes erdőtüskésedésekben csak természetvédelmi kezeléseket szabadna végezni, ami abból áll, hogy a betelepülő tájidegen fajokat kell eltávolítani, de semmi más fakitermelés nem végezhető, a tájidegen erdőterületeket kell átalakítani természetesekké és ezzel azt az irányelvet valósítanánk meg, hogy a természetes élőhelyek területét növeljük.** Sajnos erre is csak kivételesen lehet példát látni, mint például a Mecseknádasd feletti Templom-hegyen.

Végezetül még egy negatív történet!

2018. augusztus 23.-án a Duna - Dráva Nemzeti Park megbízásából a kárászi erdőterületben végeztem felmérést és ennek során a Hosszúhetény 39/B1 erdőterületre értem. Ez a terület a **Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet része és Natura 2000 terület is.** Magántulajdonban van, védett természeti terület. Többek között a Bánáti bazsarózsa (*Paeonia banatica*) Natura 2000 jelölőfaj élőhelye, ami fokozottan védett faj (250000 Ft-os eszmei érték) és a Kárpát-medence bennszülött (endemikus)

faja. A fokozottan védett faj világhálománál közel 100%-a itt található a Keleti-Mecsekben, a Hosszúhetény 39/B1 erdőterületben.

A területen engedélyt adtak ki erdészeti feltáró út felújítására, az új dózerolt út szélessége van, ahol 6-8-10 m is, és frissen bevágott, néhol 1-1,5 m magas sziklafal van a belső oldalán. A út szélén, a külső oldalán (széles sávban, van ahol 6-8 m is) földet és sziklás talajt terítettek el. Ennek következtében erős gyomosodás fog ezen a nyers talajon bekövetkezni a 30-40-50 cm vastag fedőréteggel eltemetett természetes lágyszárú vegetáció helyén, ami ennek a Natura 2000 élőhelynek a degradációját okozza. Összességében úgy becsülöm, hogy 1,5-2 ha-t érint az elpusztított Natura 2000 élőhely a részletben.

A fokozottan védett és Natura 2000 jelölőfaj bánáti bazsarózsa becslésem szerint minimum 10-20 fő példány esett áldozatul. Ennek élőhelyébe beledózerolást engedni nem lett volna szabad, sőt nem is lett volna szükség rá. 200 m-es szakasz megmaradhatott lett volna a részlet déli részén és így nem lett volna átvágva az a hát, amin a bánáti bazsarózsatövek vannak és voltak. Megjegyzem: a fekete gólya, a rétisas szintén fokozottan védett fajok és Natura 2000 jelölőfajok, azoknál sem adnak ki engedélyt lelőni, vagy a költőhelyüket megsemmisíteni, hanem van egy pufferezóna és van egy termelésre korlátozó határozat. Ezeknek a fajoknak még sokkal nagyobb az elterjedési területük, szemben a bánáti bazsarózssal, ami a Kárpát-medence bennszülött faja, sőt szinte csak a Keleti-Mecsekben fordul elő – kérdés, hogy a **BMKH** ezt miért nem veszi figyelembe és miért kezeli ilyen nagyvonalúan a fajt, ami egy kiemelkedő természeti értéke a védett területnek!

Tóth István Zsolt

Hírek a Jászságból

JÁSZTELEK ARCAI

Deák Tamásné Éva fotográfus újabb sorozata Jásztelken készült. A Szent Márton plébániatemplom lant formájú ablakai külön figyelmet érdemelnek.

Jászmúzeum

H. Bathó Edit VFSZ választmányi tag, a Jászberényi Városvédő és Szépítő Egyesülettől hívta fel figyelmünket, hogy sok érdekes írást és filmet láthatunk a Jászmúzeum honlapján, melyet szeretettel ajánl mindenkinek:

<http://www.jaszmuzeum.hu/>

a video a linkre kattintva látható:

DÉRYNÉ NYOMÁBAN JÁSZBERÉNYBEN

Déryné Széppataki Róza, a vándorszínjátszás legnépszerűbb színművésze, operaeénekes Jászberényben született 1793. december 24-én. Emlékezéseiben értékes korrajzot ad szülővárosáról, és a pesti, kolozsvári, kassai magyar nyelvű színjátszás hőskoráról. Tegyük egy sétát a 19. század eleji Jászberényben. Lássuk mindazt, ami megmaradt, amit egykor a hazalátogató Déryné maga is láthatott a reformkori városban. A történelmi sétán Bugyi László Guriga fotográfus a kalauzunk.

JÁSZSÁGÉRT DÍJ 2020

“A Jászságért” Alapítvány Kuratóriuma megállapítja, hogy a huszonkilencedik alkalommal kiírt Jászságért Díjra tíz személyre érkezett javaslat. A kuratórium köszönetet mond a javaslattevőknek. A kuratórium 1/2020. sz. döntésével a huszonkilencedik alkalommal átadandó Jászságért Díjat, s a vele járó 1.000.000 forint elismerést megosztva

Dr. Körei-Nagy József jogász, gépészmérnök és neje, Dr. Körei-Nagy Katalin ügyvéd

részére ítéli oda, a jászsági hagyományok megőrzéséért végzett sokoldalú, példaértékű tevékenységük elismeréseként.

Dr. Körei-Nagy József Szolnokon született, 1967. július 20-án.

Tősgyökeres jászladányi családból származik. Általános iskolai tanulmányait Jászladányon folytatta, középiskolai érettségét Szolnokon szerzett. A Gödöllői Agrártudományi Egyetemen gépészmérnöki, a Miskolci Egyetemen jogász diplomát kapott. A Rendőrtiszti Főiskolán további szakirányú végzettséget szerzett. 1992 és 2018 között a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Rendőr-főkapitányság állományában felelős beosztásokban, rendőrezredesi rangig jutva szolgált. A Jászberény Város Rendészeti Díj birtokosa.

Felesége, dr. Körei-Nagy Katalin (sz. Kerekes Katalin) Szolnokon született. Általános iskolába Rákóczi falván járt, középiskolai érettségét Szolnokon tett. A Szegedi József Attila Tudományegyetemen 1989-ben jogászként végzett. Később biztosítási szakjogász másoddiplomát szerzett. Kezdetben főügyészségi ügyészi munkakört látott el. 2004 és 2019 között Nagykatán polgári ügyszakos bíróként dolgozott. Jelenleg egyéni ügyvéd, önálló ügyvédi irodája van Jászberényben.

Gyermekek, Körei-Nagy Kristóf a Soproni Egyetem erdőmérnök szakos hallgatója.

2004-ben Zagyvarékasról költöztek Jászberénybe, s örömmel kapcsolódtak be a jászsági kulturális szervezetek munkájába. Mindketten tagjai a Jászok Egyesületének és a Jászsalsószentgyörgyi Helytörténeti és Hagyományőrző Egyesületnek. A Jászsági Hagyományőrző Egylet révén közösségi rendezvények, viselet-bemutatók, színdarabok állandó közreműködői. Évekig énekeltek a jászberényi Nagyboldogasszony Főtemplom Énekkarában, Körei-Nagy dr. jelenleg is énekel a Lehel Vezér Gimnázium Férfikarában. Dr. Körei-Nagy Katalin rendszeresen publikál több helyi lapban.

Kristóf fiuk méltó örököse a családi értékrendnek, folytatója a jász hagyományok aktív megélésének, bemutatásának.

Dr. Körei-Nagy József és dr. Körei-Nagy Katalin cselekvő, áldozatkész hagyományőrzése példaértékű, s túlmutat Jászberény város határain. Életútjuk, a Jászság érdekében végzett önzetlen közösségi szolgálatuk méltóvá teszi személyüket a megosztott Jászságért Díj elnyerésére. A 2020. évi Jászságért Díj átadásának időpontjáról a kuratórium később dönt.

Budapest, 2020. április

Az alábbi tartamat Jászboldogházáról kaptuk:

Oklevél

Jászboldogháza Községi Önkormányzat képviselő testülete 2019. június 3-án hozott 77/2019
[VI. 03.] számú határozata alapján

Faluvédő és Szépítő Egyesület

részére

„Jászboldogháza községért”

kitüntető díjat adományoz.

A Faluvédő és Szépítő Egyesület 1999-ben, 20 évvel ezelőtt alakult. Az egyesület számos új kezdeményezéssel nagy eredményeket ért el a falu szépítése, és a lakosok közösséggé formálása terén.

Kezük nyomán számos olyan dolog valósult meg, melyek többsége helyet kapott a település értéktárában.

A egyesület nevéhez köthető a településen évek óta megrendezett „Szép udvar” és „Szép utca” verseny, a „Falu Karácsonya” ünnepség, az augusztus 20-i Államalapításunk ünnepének megrendezése a Tájházban, valamint az, hogy az idén először, hagyományteremtő céllal „Húsvétváró Tojásfa” készült. Mindezekkel a lakosságot is bevonják a faluszépítésbe.

Az egyesület munkája hozzájárult ahhoz, hogy a Virágos Magyarországért versenyben településünk több alkalommal elismerő oklevélben részesült.

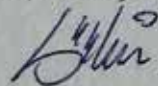
Szervező tevékenységük során az elmúlt évtizedekben Jászboldogháza közterületei megszépültek, emlékhelyek jöttek létre, település szintű kulturális és hagyományörző események szerveződtek.

Munkájuk által Jászboldogháza szebb, otthonosabb, tisztább, tartalmas közösségi programok szervezésével még érdekesebbé válik, az itt lakók és az ide látogatók kedvére, örömeire.

Az egyesület tagjai az elmúlt 20 évben községünk szépítéséért, hagyományaink és múltunk megőrzéséért végzett kiemelkedő munkájukért érdemelték ki ezt a díjat.

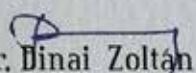
A tagok szorgalma és a szabadidejükben végzett tevékenysége példa értékű.

Jászboldogháza, 2019. június 29.

Szűcs Lajos

Jászboldogháza község polgarmestere

Dr. Bina Zoltán
Jászboldogháza község jegyzője

Szeretettel, odaadással végzett faluszépítő munka

A Jászboldogházára érkezőket egy szép, rendezett, virágos település fogadja, de elismeréssel szólnak a településről a helybeli és elszármazott lakosok is. A község 2013-ban megkapta a „Virágos Magyarországért” mozgalom különdíját. Az elért eredményekben, jelentős szerepe van a Faluvédő és Szépítő Egyesületnek.

Az egyesület tizenhat évvel ezelőtt jött létre, hat év pedig újjáalakult, azóta a Faluvédő és Szépítő Egyesület elnöke Szűcs Gergelyné. A civil közösségnek jelenleg 35 tagja van.

- Tevékenységünk a községért végzett önzetlen munkán alapul – mondta az egyesület elnöke – Célunk a település építészeti és természeti értékeinek megőrzése, korszerű, esztétikus fejlesztése, és az, hogy ápoljuk a lakóhely hagyományait és új közösségi hagyományok megteremtésével, szép környezet fenntartásával erősítsük a lakosság ragaszkodását a szülőfalu iránt. Cél, hogy a helyiek szívesen térjenek haza, szeressenek itt élni.

Mint mondta az önkormányzat kezdettől fogva segíti munkájukat, egyes céljaikat közösen valósítják meg, illetve jó kapcsolatot alakítottak ki a községben működő civil szervezetekkel.

A falu minden szegletében találkozhatunk munkájukkal. Már a faluköszöntő tábláknál virágos park fogadja az érkezőket. A Fajtakísérleti Állomásnak helyet adó épület a község egyik régi iskolaépülete volt. Az itt található emlékhely létrehozása volt az egyesület első jelentős sikere, amit a Boldogházról elszármazottakkal (BOLDOGBT) közösen valósítottak meg. Komoly eredménynek számít a szolgáltatóház környezetének és a gyógyszertár előtti parknak a gondozása, akadálymentesítése. Sokat tettek a falu közterületein látható, az ide látogatókat segítő tájékoztató táblák megvalósításáért.

- Egyesületünk kezdeményezése volt – folytatta az elnök – a Szép udvar és Szép utca verseny, ami ösztönzi a lakosokat, hogy különös gondossággal ügyeljenek hazuk, udvaruk rendben tartására, virago-

sítására. Megszépítettük a vasútállomást és környékét. Tájékoztató táblát, padokat helyeztünk ki, új kerékpártároló készült. A Hatvan-Szolnok vasútvonal 140 éves évfordulójáról ünnepséggel, kiállítással is megemlékeztünk. 2015-ben egy országos versenyen szép elismerést kaptunk: Jászboldogháza vasútállomása Városkapu díjban részesült.

Munkájuknak köszönhetően élettel telt meg a Tájház, hiszen bevonják a lakosságot, a fiatalokat, a kézműveseket a tevékenységbe – derült ki az elnöktől hallottakból. Számos rendezvényt, iskolai- és kézműves foglalkozást tartanak itt, kiállítást-, bemutatókat szerveznek. A helybeliek támogatásával kemencét építettek a Tájház udvarán, ahol évről évre augusztus 20-án itt rendezik meg az új kenyér ünnepét az Ezüstkor Nyugdíjas Egyesülettel közösen.

- Nagy sikere van az elmúlt évben ötödik alkalommal megrendezett karácsonyváro ünnepségnek – tudhattuk meg Szűcs Gergelynével. – A falu karácsonya az egyik legszebb megvalósult álmunk.

Sok segítséget, támogatást kapunk az önkormányzattól, a lakosságtól, vállalkozóktól. Több megvalósult elképzelésünk közös összefogással jött létre. További terveink között szerepel, hogy faluszépítő, honismereti szakkört indítsunk, boldogházi fiatalok, iskolások számára. Célunk, hogy megszerettesük a faluszépítést, az értékek őrzését, megismerjék a falu múltját, jobban megismerjék, megszeressék a településeket. Településünk júliusban ünnepli önállóvá válásának 70. évfordulóját. Szeretnénk felvirágoztatni, ünneplőbe öltöztetni a falut. Emléktáblával szeretnénk megjelölni községünk első utcáját, a Petőfi utcát. Új képeslapokat tervezünk, szeretnénk egy fasort ültetni a kerékpárút mellé, és a Tájház régi kerítése helyett újat építeni, amihez kérjük a lakosság segítségét.

Jászboldogháza barátságos vendégszerető település, szép, rendezett utcák vezetnek, bármerre visz az utunk. Úgy érzem faluszépítőként ez a legnagyobb elismerés. Ezt a munkát csak nagy-nagy szeretettel és odaadással lehet végezni, de megéri a fáradságot, hiszen jó dolog jól tenni.

Gyógyítás értékmentéssel

Dr. Fülöp István VFSZ Ellenőrző Bizottságának elnöke, a Gödöllői Városvédő Egyesület elnöke hívta fel figyelmünket

A LÉLEKEMELŐ című folyóiratban írás a 2019. évi Podmaniczky-díjas Ostosharics-Horváth Györgyről

https://mptpszichiatra.hu/upload/pszichiatra/document/lelekemelo_2020aprilis_20200330.pdf?web_id=

Podmaniczky-díj

Gyógyítás értékmentéssel

A Podmaniczky-díjat 1962 óta adományozza a város- és faluvédők szövetsége, a Hungaria Nostra évente 10-15 magánszemélynek egy korosulgnak, akik a legtöbbet tettek épített és természeti környezetünk, kultúránk, egészségünk értékeinek megőrzéséért, védelméért.

Az előismeréseket 2019-ben is Ráday Mihály, a szövetség elnöke adta át, a 13 kitüntetett között szerepelt a pszicháter szakma egyik képviselője Ostosharics-Horváth György.

A felterjesztést Fülöp István gödöllői egyetem tanár, városvédő-őr írt, és természetesen az érintettnek is elküldte.

„Dr. Ostosharics-Horváth György, főorvos a dévéri Csányi-kastély történelmi faur közori a kapuán körülr óriási pszichológiai szaktálat már több mint harminc éve vezet. Ezen időszak alatt a szigorúan vett gyógyító tevékenysége mellett jelentős energiát áldozott a több száz éves épület szellemiségéhez illő, megjelenés helyreállítására és megtartás

állag fejlesztésére. Hitelessége, hogy olyan történelmi háttérrel kell adni, amely megőrzésére az itt élők szívet is. Az épületben, meg a körül állt is a történelmi lakók”. Történt ugyanis, hogy az 1971. évi felújítások két munká ott találta meg Andrást Róna grófnő által három ládában elrejtett családi iratokat, használati tárgyakat. Ennek alapján írta meg a grófnő a pár éve megjelent etad világúháborús naplóját. Csányi gróf leszármazottja pár éve meg-

világosított látogatott el egykori lakóhelyükre és örömmel vette tudomásul, hogy a múltidéző helyreállításával egyetértett gyógyító munka az épület fennmaradását újabb évtizedekre biztosította.

A főorvos úrnak vezetékéről jelenző, kezdőmunka szíveze volt abban, hogy 2014-ben felújították a Csányi-kastélyt. Felvállalta szerint a helyreállítással kialakított körülmények és a gondosan kezelt park a sek különleges növényekkel lehetősé teszt, hogy az osztályon kívül munkát végezzenek munkatársak, így végül során ennek gyógyító és a kezében és az itt lakók együttesen élvezik.

Az iratok pszichológiai állástalpi szöveg részét képezik a falu köznevelőnek. A bolban, postán meg-

guk intárik ügyüket, állandó vendégek a helyi falunapoknak, egyéb rendezvényeknek.

Több évtizedes elkötelezett értékmérő és értéktérítő munkássága alapján javasolom Ostosharics-Horváth György professzort a díj elnyerésére.”

A fira Podmaniczky-díjat az oklevél átadásakor kemezte. „Emlékszem a folyamatos építkezések nyögése, a rendszerint ott-házak betelepítés gondjára, de örömeim is. Bár a megosztó éjjet egyedül kaptam a pszichológiai rehabilitációs osztály fejlesztéséért, számomra ez a közösségünkkel együtt végzett munka véleményem!” Gratulálunk Ostosharics-Horváth Györgynek!

26 LÉLEKEMELŐ 2020/1

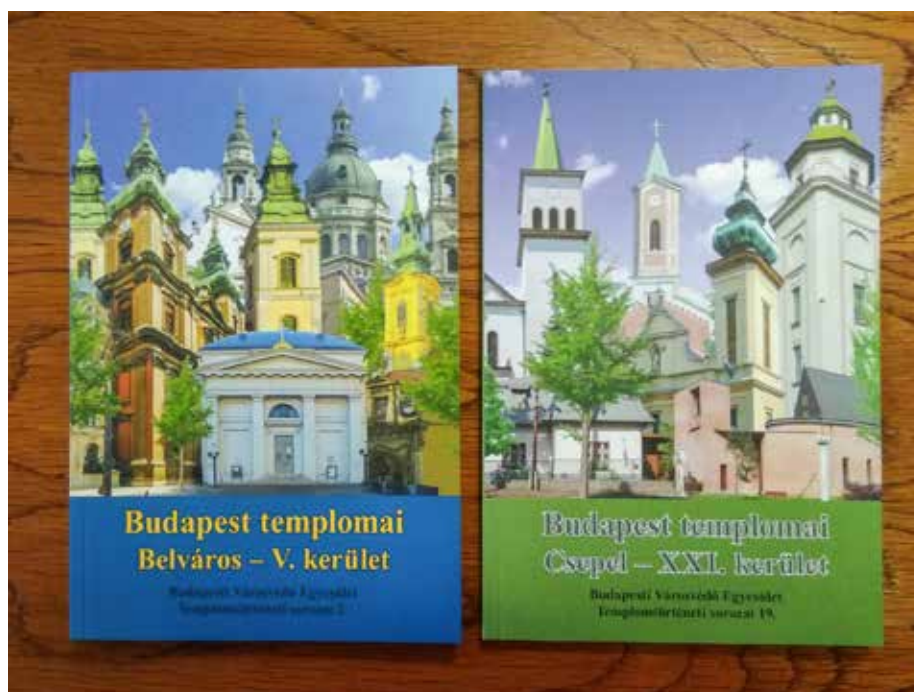
LÉLEKEMELŐ 2020/1 27

Az 1848/1849-es forradalom és szabadságharc emlékhelyei 1-2. (a 3.kötet hamarosan)

A Budapesti Városvédő Egyesület Irodájában megvásárolhatóak 20 % kedvezménnyel.

Előzetes egyeztetés Jeney Attila BVE titkárral: attila.jeney@gmail.com

Megjelent a Templomos könyvek sorozat két újab kötete. A könyvek megrendelhetőek, A Budapesti Városvédő Egyesület titkáránál, Jeney Attilánál: attila.jeney@gmail.com
www.varosvedo.hu

Gyász hírek!

Gyászolok, gyászolunk.

2020. április 18-án elhunyt, Péter I. Zoltán Podmaniczky-díjas nagyváradi újságíró, helytörténész, tucatnyi könyv szerzője, aki mindent tudott a Holnaposokról, Ady Endréről, Várad történetéről, s ezt színesen, gazdagon el is tudta mondani, olvasmányosan le tudta írni. „A tegnap városa” című kétrészes Nagyvárad-filmemnek – amiben vele a neten bármikor találkozhatnak - ő volt a Vergiliusa, vagyis a szakértője, útikalauza. (https://www.youtube.com/watch?v=tsnudpK-t2_M)

A későbbiekben is forgattunk még együtt Váradon. Hiszen ott, „A Holnap” városában tudott, ismert mindent a részletekbe menően is, ahol a magyar kultúra, s benne az építészet remekeit illetően mindig van mit fölfedezni, s közreadni újságban, könyvben, tévéműsorban publikálni, vagy akár az internetes lehetőségeket használva elmondani. Azért is, hogy minél többen megismerjék, megszeressék a múlt értékes örökségét, s tegyenek is érte. Azért is, hogy ne csak a kortársak, de a következő nemzedékek is megbecsüljék azt, amit így azután megörökölnek tőlünk.

Péter I. Zoltán tizenöt éven át dolgozott a Bihari Naplóban, majd a Várad című folyóirat főmunkatársa lett. A Partiumi és Bánsági Műemlékvédő és Emlékhe-ly Társaságnak, a nagyváradi Ady Társaságnak, a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének (MÚRE) is aktív tagja volt. Nehéz volt leírni most ezt a szócskát, hogy „volt”.

Péter I. Zoltán példamutató, munkás élete most, a 71-dik életévében, egy infarktussal véget ért, de az általa írt, vagy társszerzőként jegyzett ötven könyv, s velük, bennük ő is velünk marad, s átörökíti azt a hatalmas tudást, amit szerencsénkre és utódaink szerencséjére is sikerült közreadnia.

Fájó szívvel búcsúzunk, búcsúzom tőled Zoltán. Nagyon fogsz hiányozni akár Pesten, akár Váradon...

Ráday Mihály
elnök

In Memoriam Ocsóvszky László

Április 7-én kaptuk a megrendítő hírt: elhunyt Podmaniczky-, Dercsényi-díjas újságíró, író, képzőművész, városvédő barátunk, Ocsóvszky László.

Kolozsváron született 1943.február 2-án. Orvos édesapját követve édesanyjával a háború után Fábiansebestyénben kezdte el az általános iskolát, onnan költöztek Hódmezővásár-

helyre. Érettségi után szerteágazó érdeklődése, nyugtalansága és a körülmények – ahogy 2007-ben írta – sokfelé elcsalogatták. Volt segédmunkás, kultúrház igazgató, dekorációs, gépkocsivezető oktató, végül az újságíró akadémia elvégzését követően a Csongrád Megyei Hírlap (Délvilág, Délmagyarország) munkatársa lett. Alapító főszerkesztője volt a Vásárhelyi

Tükör, az 1991-tavasza újraindított Vásárhely és Vidéke lapoknak. Hírszerkesztő volt a helyi televízióban, a városi rádióban. Sajtóreferensi állást töltött be a megyei közgyűlés hivatalában.

A városi sportegyesület (HVSE) munkájában sajtó-összekötő, elnökségi tag 1991-ig. Fiatalkorától vonzotta az irodalom, a képzőművészet. Kiváló mesterek baráti társaságában szívta magába a 60-as, 70-es években kiteljesedő vásárhelyi irodalmi, művészeti élet levegőjét .(Bibó Lajos, Galyasi Miklós, Moldvay Győző, Fejér Csaba, Holler László ...)

Verseit, novelláit több irodalmi díjjal értékelték, táblaképeit, faragott bőr-képeit helyben, Budapesten több önálló kiállításon láthatták az érdeklődők.

A városszerte ismert, elismert lokálpatrióta újságíró, riporter elkötelezett híve volt az épített és természeti környezet védelmének. Alapító tagja volt az 1976-ban, alakult Városszépítő Bizottságnak, mely 1984-ben Hódmezővásárhelyi Városvédő és Szépítő Egyesületként folytatta tevékenységét. Az egyesület küldötteként az 1986-ban Budapesten megalakult Város-Község Védő és Szépítő Egyesületek Szövetsége (1991-től Város- és Faluvédők Szövetsége /Hungaria Nostra /) Országos Választmánya tagjának választották, e tisztségében is aktívan szolgálta városunk, régiónk örökség-védelmét.

Személyes közreműködésére, figyelemfelhívó cikkeire mindig számíthattak műemlékvédelemmel, városrendezéssel, városfejlesztéssel, az épített és természeti környezet védelmével foglalkozó barátai, olvasói, tisztelői.

Nagycsaládos barátunk öt gyermekének, tíz unokájának, két dédunokájának és hozzátartozóik gyászában osztozunk.

Kedves Ocsó ! Nyugodj békében!

Széphegyi László
VFSZ alelnök

Figyelmükbe ajánljuk:

Tisztelt Egyesületi Vezetők!

Elkezdődött a 2020-as év a betervezett programokkal, rendezvényekkel az egyesületeknél éppen úgy, mint a Szövetségénél.

A korábbi évek gyakorlata alapján a Szövetség első nagy rendezvénye a „Fiatalok az épített és természeti környezet védelméért” pályázat zsűrizése, és eredményhirdetése. Ez a program is – a többihez hasonlóan - minden évben komoly anyagi fedezetet követel, hiszen 200 körüli a díjazott művek száma, amelyeknél az oklevelek mellé ajándékot is kapnak a gyerekek.

Ennek fedezésére, és az egyéb rendezvények (Örökségvédő tábor itthon és Erdélyben, Országos Találkozó, könyvkiadás, működési költségek, stb.) költségeihez szüksége van a Szövetségnek a tagegyesületektől a tagdíj befizetésekre.

Ezért tisztelettel kérjük, hogy rendezze 2020. évi egyesületi tagdíját!

Emlékeztetőül:

Község-Nagyközség:	1.500 Ft/év
Kisváros (20.000 fő alatt):	5.000 Ft/év
Nagyváros (20.000 fő felett):	10.000 Ft/év
Megyei jogú város:	20.000 Ft/év

Az átutalásokat az alábbi számlára küldhetik:

10402166-21682104-00000000

Város és Faluvédők Szövetsége

Fontos! Az utalásnál a Közlemény rovatba szíveskedjenek feltüntetni a településük nevét, hogy könnyebben be lehessen azonosítani az egyesületüket! Kérjük, olvassa Hírlevelünket, honlapunkat, küldjön bele cikkeket, tudósításokat az egyesülete életéből.

Ismerjük meg jobban egymás munkáját, tanuljunk egymástól, hogy sikeresebben tevékenykedjen ki-ki saját településén, környezetében!

VÁROS- ÉS FALUVÉDŐK SZÖVETSÉGE HUNGARIA NOSTRA

Bejegyzési cím: 1126 Budapest, Szoboszlai utca 2-4.

Postacím: 1531 Budapest, Pf. 22.

Mobil: 06-20-771-21-75

Iroda bejárat: 1126 Budapest, Böszörményi út 20.-22. felől

e-mail: hungarianostra.iroda@gmail.com

www.hungarianostra.hu

Tisztelt Egyesületi Vezető!

A Város- és Faluvédők Szövetsége (Hungaria Nostra) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46ED irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló Európai Parlament és Tanács 2016/679 számú rendelete alapján frissíti adatbázisát.

Ennek érdekében kérem, a mellékelt kérdőívet szíveskedjen kitölteni és aláírt, scannelt formában (vagy fotózva) hungarianostra.iroda@gmail.com címre megküldeni.

(Akik már vissza küldték, azoknak köszönjük szépen, és tekintsék levelünket tárgytalannak.)

Budapest, 2019. október 22.

Tisztelettel:

Ráday Mihály
elnök
sk.

EGYESÜLETI TAGNYILVÁNTARTÓ LAP

1. Egyesület neve:
Rövidített neve:
2. Egyesület székhely címe:
3. Postacím:
Iroda:
4. Egyesület elérhetőségei (telefon, mobil, e-mail, WEB lap stb.):

5. Az egyesület alapításának az éve:
6. Az egyesület vezetője:
7. Az egyesület vezetőjének elérhetősége (telefonszám, e-mail):

8. Az egyesület titkára:
9. Az egyesület titkárának elérhetősége (telefonszám, e-mail):

10. Tagja-e a szervezet a Város- és Faluvédők Szövetségének?
11. Kíván-e tagszervezete lenni a Város- és Faluvédők Szövetségének?
12. Szeretne-e tájékoztatást kapni a Szövetség munkájáról?
13. Az egyesület alaptevékenysége (max. 3 szó): Pl.: Kultúra, kulturális örökség, közösségfejlesztés, lokálpatriotizmus, hagyományőrzés stb.
14. Egyéb fontos információk: Közhasznú
15. Hozzájárulok, hogy a fent rendelkezésre bocsátott adatokat a Város- és Faluvédők Szövetsége (Hungaria Nostra) tagnyilvántartásában szerepeltesse, a megadott e-mail címeken számunkra tájékoztatókat küldjön.

Dátum:

.....
az egyesület vezetőjének, elnök aláírása

.....
az egyesület titkárának aláírása

TAGEGYESÜLETEINK FIGYELMÉBE AJÁNLJUK:

www.pafi.hu

Ingyenes országos pályázatfigyelő oldal, ahol témakör és idő szerint is lehet keresni az aktuális pályázati kiírások között.

Köszönetet mondunk mindenkinek aki a Hírlevélhez anyagot küldött a következő Hírlevelünkhöz pedig továbbra is várjuk a friss híreket és ötleteket a:

hungarianostra.iroda@gmail.com email címre,
minden hónap 20.-ig.

Továbbra is várjuk 1%-os személyi jövedelemadó felajánlásukat:
Adataink:

Kedvezményezett neve: Város-és Faluvédők Szövetsége

Kedvezményezett adószáma: 19003647-1-43

Támogatásukat előre is köszönjük!

Figyelem, fontos!!!

Tájékoztatás civil szervezeteknek: 2020.
szeptember 30-ig kell benyújtani a 2019. évi
beszámolókat

https://www.nonprofit.hu/hirek/Tajekoztatas-civil-szervezeteknek-2020-szeptember-30-ig-kell-benyujtani-a-2019-evi-beszamolokat?utm_source=NIOK+h%C3%ADrlev%C3%A9l&utm_campaign=527e115000-EMAIL_CAMPAIGN_2020_04_22_02_27&utm_medium=email&utm_term=0_05493e6146-527e115000-301944825

Tisztelt Városszépítő és -Védő Egyesületek !

A Nemzeti Panteon Alapítvány felhívással fordul Önökhöz !

Alapítványunk célja:

- jeles kulturális, tudományos, társadalmi és egyházi személyek sírjainak gondozása
- mártírok, vértanúk sírjának valamint
- a magyar vonatkozású kultúrtörténeti, tudományos, és művészeti értékkel bíró sírok, emlékhelyek felkutatása, megóvása ,
- fenti témakörökben ismeretterjesztő kiadványok kiadása.

A fenti célok megvalósítására a Kuratórium Pályázatot írt ki !

A feltételei a https://nemzetipanteon.hu/regi/dok/palyazati_felhivas_uj.pdf linken érhető el.

Várjuk pályázataikat, javaslataikat, az alábbi elérhetőségen:

Vándor Éva titkár
06-20-248-6683
ve.vandor.eva@gmail.com

Az Alapítvány Kuratóriuma

Városvédők Hírlevele

A Város -és Faluvédők Szövetsége -Hungaria Nostra- időszakos elektronikus kiadványa

Felelős kiadó: Ráday Mihály elnök

Szerkesztik: Tihanyi Károly és a tageszcsületek

hungarianostra.iroda@gmail.com, www.hungarianostra.hu, www.facebook.com